

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th January, 2023

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

O'PKA SARATONI BELGILARI, DAVOLASH USULLARI

Ro'zmatova Shahnoza Baxtiyor qizi
Soxibova Maftuna Inomjon qizi
Ergashev Otabek Murodjon o'g'li
Rishton Abu Ali Ibn Sino nomidagi
Jamoat salomatligi texnikumi

Annotatsiya:

O'pka saratoni dunyo bo'ylab eng ko'p uchraydigan saraton hisoblanadi. Jahon sog'liqni saqlash tashkilotining ma'lumotlariga ko'ra, har yili taxminan 2 million yangi o'pka saratoni kasalligi aniqlanadi va har yili o'pka saratoni tufayli 1.76 millionga yaqin o'lim qayd etiladi. Bu Qo'shma Shtatlarda erkaklar va ayollarda eng ko'p uchraydigan saraton kasalligi bo'yicha ikkinchi o'rinda turadi. Taxminan 1 erkakdan 15 nafari va 1 ayolning 17 nafari hayot davomida ushbu saraton kasalligiga chalinish imkoniyatiga ega. (Amerika Saraton Jamiyati)

Kalit so'zlar: plevra, toraks, saraton, asfiksiya, pallativ yordam

Asosiy o'pka va ikkilamchi o'pka saraton kasalligi

O'pkadan boshlangan saraton kasalligi birlamchi o'pka saratoni, tanadagi boshqa joydan o'pkaga tarqaladigan saraton esa ikkinchi darajali o'pka saratoni deb ataladi. Saraton o'sishi boshlanadigan hujayralar turiga asoslanib, O'pka birlamchi saraton kasalligi ikkiga bo'linadi.

Kichik hujayrali o'pka saratoni (KHDAK)

Kichkina hujayrali bo'lmagan o'pka saratoni o'pka saratonining eng keng tarqalgan turi hisoblanadi. O'pka saratonining 80 dan 85 foizigacha kichik hujayralarsiz o'pka saratonlari. U kichik hujayrali o'pka saratoniga qaraganda sekin o'sadi va tarqaladi / metastaz beradi.

Saraton hujayralari turiga nomlangan NSCLC ning uchta asosiy turi:

Adenokarsinoma

Adenokarsinoma Qo'shma Shtatlarda o'pka saratonining eng keng tarqalgan turi bo'lib, odatda o'pkaning tashqi qismlari bo'ylab boshlanadi. Adenokarsinoma barcha o'pka saratonlarining 40 foizini tashkil qiladi. Odatda shilimshiq kabi moddalarni

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th January, 2023

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

ajratadigan hujayralardan boshlanadi. Adenokarsinoma shuningdek, hech qachon chekmagan odamlarda o'pka saratonining eng keng tarqalgan turi hisoblanadi, ammo bu saraton hozirgi yoki sobiq chekuvchilarda ham uchraydi.

Katta hujayrali karsinomalar: Katta hujayrali karsinomalar anormal ko'rinishga ega bo'lgan hujayralari katta bo'lgan saraton guruhini anglatadi. Bu o'pka saratonining 10-15 foizini tashkil qiladi. Katta hujayrali karsinomalar o'pkaning biron bir joyida boshlanib, tez o'sishga moyil bo'lib, davolanishni qiyinlashtiradi. Katta hujayrali karsinomaning pastki turi bu **katta hujayrali neyroendokrin karsinoma**, kichik hujayrali o'pka saratoniga o'xshash tez o'sadigan saraton.

Skumoz hujayrali karsinoma: Skumoz hujayrali karsinoma, shuningdek, epidermoid karsinoma deb ham ataladi. Bu o'pka saratonining 25% dan 30% gacha. Skumoz hujayrali karsinoma odatda o'pkaning o'rtasiga yaqin bronxlardan boshlanadi. U yassi hujayralardan boshlanadi, ular o'pkada nafas yo'llarining ichki qismini qoplaydigan tekis hujayralardir.

Kichik hujayrali o'pka saratoni (SCLC)

[Kichik hujayrali o'pka saratoni kamroq tarqalgan shakl](#) va o'pka saratonining 10% dan 15% gacha. Odatda NSCLC ga qaraganda tezroq tarqaladi. Yulaf hujayrali saraton deb ham ataladi. Amerika Saraton Jamiyati ma'lumotlariga ko'ra, SCLC bilan kasallangan odamlarning taxminan 70% tashxis qo'yilgan vaqtda saraton kasalligiga chalingan bo'ladi.

Boshqa turlari

Mezotelyoma - bu o'pka saratonining yana bir turi bo'lib, u asosan asbest ta'siriga bog'liq.

O'pka karsinoid o'smalari o'pka o'smalarining 5% dan kamrog'ini tashkil qiladi va gormonlar ishlab chiqaruvchi (neyroendokrin) hujayralardan boshlanadi, ularning aksariyati sekin o'sib boradi.

O'pka saratonining dastlabki bosqichlarida hech qanday alomat yoki alomat bo'lmasligi mumkin. Biroq, kasallik avj olganda, o'pka saratonining belgilari rivojlanadi.

O'pka saratonining asosiy belgilari:

- Qonni yo'talish
- Haydovchilik
- 2 yoki 3 hafta ichida o'tmaydigan yo'tal
- Doimiy ko'krak qafasi infeksiyalari

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th January, 2023

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

- Doimiy nafas olish
- Ishtahaning etishmasligi va sababsiz vazn yo'qotish
- Nafas olish yoki yo'talish paytida og'riq
- Kuchayadigan uzoq muddatli yo'tal
- Doimiy charchoq

Xavf omillari

O'pka saratonini rivojlanishiga olib keladigan va alomatlarini ko'rsatishni boshlaydigan bir necha xavf omillari mavjud. (Amerika saraton kasalligi jamiyati) Tamaki chekish o'pka saratoni uchun etakchi omil bo'lib, o'pka saratonida o'limning 80% ini tashkil etadi.

Ba'zi boshqa xavf omillari quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- Tamaki tutun
- Radonga ta'sir qilish
- Asbest ta'sir qilish
- Ish joyida saratoni keltirib chiqaradigan boshqa vositalar, shu jumladan uran kabi radioaktiv moddalar, mishyak va dizel chiqindisi kabi kimyoviy moddalar ta'sirida
- Ichimlik suvidagi mishyak
- Havoning ifloslanishi
- Oilada o'pka saratoni tarixi
- Ko'krak bezi saratoni kabi oldingi saraton kasalligini davolash uchun radiatsiya terapiyasiga ta'sir qilish.
- O'pka saratoniga olib kelishi mumkin bo'lgan irsiy genetik o'zgarishlar

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. <https://addon.life/uz>
2. <https://cancerfax.com/uz>
3. <https://www.vaidam.com/uz>

